

FOR 2002-09-03 nr 970: Forskrift om merking, registrering og rapportering av dyr.

[Utskriftsvennlig versjon](#)

DATO: FOR-2002-09-03-970
DEPARTEMENT: LMD (Landbruks- og matdepartementet)
AVD/DIR: Avd. for matpolitikk
PUBLISERT: I 2002 hefte 11
IKRAFTTREDELSE: 2002-09-03
SIST-ENDRET: FOR-2005-11-30-1350
ENDRER: FOR-1998-12-31-1481, FOR-1998-12-31-1482
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: LOV-2003-12-19-124-§11, LOV-2003-12-19-124-§33, LOV-2003-12-19-124-§36, FOR-2003-12-19-1790

INNHold

Forskrift om merking, registrering og rapportering av dyr.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

- § 1. Formål
- § 2. Virkeområde
- § 3. Definisjoner

Kapittel II. Generelt om merking og registrering

- § 4. Registreringsplikt...
- § 5. Merking
- § 6. Krav til utforming av øremerker
- § 7. Krav til informasjon på øremerker
- § 8. Tap av øremerker
- § 9. Merking av dyr som overføres til nytt dyrehold i Norge
- § 10. Merking av dyr som er innført til Norge
- § 11. Dyreholdjournal
- § 12. Helsekort
- § 13. Oppbevaring av dyreholdjournal og helsekort

Kapittel III. Spesielt om merking, registrering og rapportering av storfe

- § 14. Merking av storfe som er født i Norge
- § 15. Storfepass
- § 16. Rapportering til sentralt individregister for storfe

Kapittel IV. Spesielt om merking, registrering og rapportering av svin, småfe, lama og oppdrettshjort

- § 17. Merking av svin som er født i Norge
- § 18. Rapportering til sentralt svineholdsregister
- § 19. (Opphevet ved forskrift 30 nov 2005 nr. 1350.)...
- § 20. (Opphevet ved forskrift 30 nov 2005 nr. 1350.)...
- § 21. Merking av lama og oppdrettshjort som er født i Norge

Kapittel V. Avsluttende bestemmelser

- § 22. Tilsyn og vedtak
 - § 23. Kostnader
 - § 24. Dispensasjon
 - § 25. Straff
 - § 26. Ikrafttreden og overgangsbestemmelser
-

Forskrift om merking, registrering og rapportering av dyr.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 3. september 2002 med hjemmel i lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 33 første ledd, jf. § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak av 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (forordning (EF) nr. 820/97, forordning (EF) nr. 2628/97, forordning (EF) nr. 2629/97, forordning (EF) nr. 2630/97, forordning (EF) nr. 494/98, direktiv 92/102/EØF, direktiv 64/432/EØF, direktiv 2000/15/EF og vedtak 2000/678/EF). Endret 9 jan 2004 nr. 115 (bl.a hjemmel), 30 nov 2005 nr. 1350.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre en effektiv forebyggelse og bekjempelse av dyresykdommer gjennom å identifisere, registrere og rapportere opplysninger om dyr og dyrehold.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder merking, registrering og rapportering av storfe, svin, lama og oppdrettshjort.

Forskriften gjelder ikke for svin, lama og oppdrettshjort som holdes som kjæledyr i dyrehold som utelukkende holder kjæledyr. Forskriften gjelder heller ikke dyr som holdes på Svalbard, jf. forskrift om matloven, Svalbard.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 115, 30 nov 2005 nr. 1350.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

Dyr: Storfe, svin, lama og oppdrettshjort.

Dyrehold: Enhver virksomhet eller bygning, eller ved utegangeroppdrett, ethvert sted innenfor Norge der det holdes, oppdrettes eller håndteres dyr denne forskrift gjelder for.

Dyreholder: Enhver fysisk eller juridisk person som har ansvar for dyr, også midlertidig, herunder under transport eller på et marked.

Dyreholdets identitetsnummer: Nummer bestående av 8 siffer slik det er tildelt i Landbruksregisteret.

Individnummer: Et firesifret løpenummer innen hvert dyrehold for identifikasjon av enkeltindivider. For svin kan individnummeret bestå av fem siffer.

Unikt identitetsnummer: 12-sifret nummer som entydig identifiserer dyret og dyreholdet det ble født i eller innført til. Unikt identitetsnummer består av identitetsnummeret til dyreholdet dyret ble født i eller innført til og dyrets individnummer i dette dyreholdet. For dyr født eller innført før 1. januar 1999, kan unikt identitetsnummer vise til dyreholdet hvor dyret befant seg 1. januar 1999. For svin kan unikt identitetsnummer bestå av 13 siffer.

Overføring av dyr: Enhver overdragelse til eie av dyr fra et dyrehold til et annet, med eller uten vederlag.

Leverandørnummer ved slakteri: Et løpenummer ved det slakteriet dyrene leveres til, som entydig angir et bestemt dyrehold.

Storfe: Individier av storfe (*Bos spp.*), vannbøffel (*Bubalus bubalus*) og bison (*Bison bison*).

Svin: Individier som tilhører arter i svinefamilien Suidae og Tayassuidae, og krysninger av disse holdt som husdyr.

Lama: Individier av lamaslekten, og krysninger av disse holdt som husdyr.

Oppdrettshjort: Hjortedyr og krysninger av disse holdt som husdyr.

0 Endret ved forskrift 30 nov 2005 nr. 1350.

Kapittel II. Generelt om merking og registrering

§ 4. Registreringsplikt

Dyreholder skal registrere bestilling av øremerker i Mattilsynets register over øremerker (Merkeregisteret). Beholdningen av øremerker skal ikke overskride antatt årlig forbruk.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

§ 5. Merking

Merking skal skje ved innsetting av øremerke eller ved tatovering, i henhold til bestemmelsene i denne forskriften.

Dyr som overføres til nytt dyrehold i Norge, skal merkes med hvitt øremerke, jf. § 9.

Merket kommer i tillegg til merker som er nevnt i første og tredje ledd.

Dyr som innføres til Norge skal merkes med lakserødt øremerke, jf. § 10.

Dyreholder er ansvarlig for at dyrene er merket i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften. Når dyr overføres til et nytt dyrehold, er det mottaker som er ansvarlig for at dyr får et nytt øremerke.

Det er forbudt å føre dyr som ikke er merket i henhold til denne forskrift ut av dyreholdet.

§ 6. Krav til utforming av øremerker

Øremerker skal utformes på en slik måte at de ikke kan gjenbrukes etter fjerning.

Informasjonen på merkene skal være forhåndspreget med svart skrift som ikke kan endres.

Øremerker som omfattes av denne forskriften, skal være av en type som er godkjent av Mattilsynet.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

§ 7. Krav til informasjon på øremerker

Følgende informasjon skal være forhåndspreget på øremerkene:

- 1) Mattilsynet: MT
- 2) Nasjonalitetsidentifikasjon: NO
- 3) Dyreholdets identitetsnummer, 8 siffer
- 4) Individnummer, 4 siffer.

Individnummer for svin kan likevel bestå av 5 siffer. Individnummer kreves ikke på øremerker til slaktegris.

Dyr som er overført før 1. januar 1999 skal merkes etter det dyreholdet de tilhørte 1. januar 1999, jf. første ledd nr. 3 og 4.

Det er bare tillatt å påføre ytterligere informasjon på innsiden av øremerkene.

Dyrene må ikke tildeles individnummer som allerede er i bruk i det aktuelle dyreholdet. Innen hvert dyrehold skal det gå minimum ti år mellom hver gang et tidligere benyttet individnummer brukes på nytt.

Dyr merket før 1. januar 2006 kan merkes med øremerker som er forhåndspreget med SDT i stedet for MT, jf. første ledd nr. 1.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 115, 30 nov 2005 nr. 1350.

§ 8. Tap av øremerker

Øremerker skal ikke fjernes med mindre merket er blitt uleselig. Dersom dyret mister et merke eller merket er blitt uleselig, skal dyret merkes med nytt øremerke med samme farge som det første. Merket skal i tillegg være forhåndspreget med en E som viser at det er et erstatningsmerke. For storfe gjelder at merket skal være forhåndspreget med samme opplysninger som det mistede merket. For svin, lama og oppdrettshjort gjelder at merket skal være forhåndspreget i henhold til § 7 første ledd nr. 1 til og med 3, og i de tilfellene individnummeret ikke er forhåndspreget skal nummeret påføres med permanent merkepenn av dyreholder.

Inntil det er mulig å skaffe et erstatningsmerke, kan storfe midlertidig påføres et reservemerke. Merket skal være forhåndspreget med en R som viser at det er et reservemerke. Reservemerket skal ha samme farge og forhåndspreging som det opprinnelige merket, men individnummeret skal påføres med permanent merkepenn. Dyreeier eller den som påfører reservemerket plikter å sørge for at dette blir erstattet av et erstatningsmerke så snart som mulig.

På erstatningsmerker og reservemerker som bestilles etter 1. januar 2004 skal SDT erstattes med MT.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 115, 30 nov 2005 nr. 1350.

§ 9. Merking av dyr som overføres til nytt dyrehold i Norge

Hver gang dyr overføres til et nytt dyrehold i Norge, skal det merkes med et hvitt øremerke innen 7 dager etter ankomst til nytt dyrehold. Dersom dyret allerede har et hvitt øremerke skal dette erstattes med nytt hvitt øremerke.

Slaktegris kan som alternativ til merking etter første ledd, merkes ved tatovering. Tatoveringen skal sitte på skinka, inneholde dyreholdets identitetsnummer eller leverandørnummer ved slakteri og være lesbar hele dyrets levetid. Tatoveringen skal senest være påført når dyret føres til slakt.

0 Endret ved forskrift 30 nov 2005 nr. 1350.

§ 10. Merking av dyr som er innført til Norge

Dyr som innføres til Norge fra et EØS-land, skal beholde de øremerker som angir opprinnelsesdyreholdet, og merkes med et lakserødt øremerke senest 7 dager etter innførsel.

Storfe som innføres til Norge fra tredjeland, skal merkes med to lakserøde øremerker innen 7 dager etter innførsel. Svin, lama og oppdrettshjort som innføres til Norge fra tredjeland, skal merkes med ett lakserødt øremerke innen 7 dager etter innførsel. De opprinnelige merkene skal fjernes. Dyret anses å være innført når det har forlatt grensekontrollstasjonen.

Dyr som skal føres direkte til slakteri, unntas fra kravet til merking etter første og annet ledd, dersom dyret slaktes innen 7 dager etter innførsel.

Dyr som er innført før 1. januar 1999 regnes som innførte dyr, og skal merkes med lakserøde øremerker. Rødt innførselsmerke på dyr som er innført før 1. januar 1999 skal ikke fjernes.

0 Endret ved forskrift 30 nov 2005 nr. 1350.

§ 11. Dyreholdjournal

Dyreholder er ansvarlig for at det føres en journal over alle dyr i dyreholdet. Krav om føring av dyreholdjournal gjelder ikke transportører. Journalen skal føres på skjema (manuelt eller elektronisk) som er godkjent av Mattilsynet.

Følgende opplysninger skal nedtegnes i journalen:

- 1) Dyrets unike identitetsnummer. Dette gjelder ikke for slaktegris.
- 2) Fødselsdato, alternativt fødselsmåned og -år hvor fødselsdato er ukjent.
- 3) Dødsdato, herunder dato for levering til slakt, alternativt dødsmåned og -år hvor dødsdato er ukjent.
- 4) Alle overføringer og andre forflytninger, permanente og midlertidige, inn og ut av dyreholdet, og
 - a) navn og adresse på avsender eller mottaker, og dyreholdenes identitetsnummer,
 - b) antallet dyr som overføres eller flyttes,
 - c) dato for forflytningen, og
 - d) ved overføring til dyreholdet, dyrets nye individnummer (gjelder ikke slaktegris).
- 5) Andre situasjoner hvor dyr i dyreholdet kommer i kontakt med dyr fra andre dyrehold, dato for slik kontakt og hvilke dyr det gjelder.
- 6) Mottatte øremerker.

For storfe skal dyreholdjournalen i tillegg inneholde opplysninger om dyrets kjønn, rase eller farge og morddyrets unike identitetsnummer.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 115, 30 nov 2005 nr. 1350.

§ 12. Helsekort

Dyreholder er ansvarlig for at det føres en oversikt over sykdom og behandling av alle dyr som til enhver tid befinner seg i dyreholdet, herunder forebyggende helsearbeid. Oversikten skal føres på skjema godkjent av Mattilsynet.

Når dyr med individuelle helsekort overføres til nytt dyrehold, skal helsekortopplysninger overføres sammen med dyret.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

§ 13. Oppbevaring av dyreholdjournal og helsekort

Dyreholdjournal og helsekort skal oppbevares av dyreholder i minimum 10 år og kunne fremvises for det lokale Mattilsynet på anmodning. Plikten til å oppbevare dyreholdjournal og helsekort gjelder selv om dyreholdet opphører.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

Kapittel III. Spesielt om merking, registrering og rapportering av storfe

§ 14. Merking av storfe som er født i Norge

Storfe som er født i Norge skal merkes med ett gult merke i hvert øre før de er 20 dager gamle. Dyrene skal likevel være merket før de forlater dyreholdet de er født i. Dersom det er

driftsmessig nødvendig, kan annen farge enn gul benyttes til merking av storfe født i Norge. Fargene hvit, lakserød eller farger som kan forveksles med disse kan likevel ikke benyttes.

§ 15. *Storfepass*

Storfe som overføres, herunder innføres eller utføres, eller på annen måte flyttes ut av dyreholdet skal følges av et pass utarbeidet av Mattilsynet. Passet må være nummerert, underskrevet og stemplet Mattilsynet for å være gyldig. Pass utstedes av Mattilsynet etter henvendelse fra dyreholder og på grunnlag av opplysninger eller dokumentasjon gitt av dyreholder. Ved innførsel fra EØS-land skal dyreholder levere medfølgende pass til Mattilsynet, som utsteder et norsk pass med tilsvarende opplysninger som i det opprinnelige passet samt opplysninger om første mottakerbesetning. Ved innførsel fra tredjeland utstedes det pass med tilsvarende opplysninger.

Ved overføring av kalv som er under 4 uker gammel, kan dyret følges av et midlertidig dokument utstedt av dyreholder. Som midlertidig dokument gjelder pass utarbeidet av Mattilsynet og utfyllt av dyreholder. Dyreholder som ved overføring mottar kalven, må innen 14 dager etter overføring forelegge det midlertidige dokumentet for Mattilsynet for at dokumentet skal bli gyldig pass.

Dyreholder som ved overføring mottar dyret, skal i passet påføre følgende opplysninger knyttet til overføringen; dato, navn og adresse på ny eier, det nye dyreholdets identitetsnummer og dyrets individnummer i det nye dyreholdet.

Passet skal følge dyret ved enhver forflytning hele dets levetid i Norge. Passet skal returneres til den enheten i Mattilsynet som har utstedt passet.

- 1) Dersom dyret dør eller avlives i dyreholdet skal dyreholder påføre dødsdato og returnere passet innen 7 dager.
- 2) Dersom dyret slaktes er slakteriet ansvarlig for påtegning av dødsdato og retur av passet.
- 3) Dersom dyret eksporteres til tredjeland returneres passet av siste dyreholder i Norge, eller ved transitt gjennom EØS av siste dyreholder innenfor EØS før dyret eksporteres videre til tredjeland.

Krav om pass kan helt eller delvis oppheves av Mattilsynet ved kunngjøring,¹ når passenes funksjon overtas av et sentralt individregister for storfe som er godkjent av ESA.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

1 Krav om storfepass innen Norge ble opphevet ved kunngjøring den 10. februar 2003.

§ 16. *Rapportering til sentralt individregister for storfe*

Dyreholder er ansvarlig for at alle storfe i dyreholdet, unntatt nyfødte dyr som ennå ikke er merket, er registrert i sentralt individregister med korrekte opplysninger om hvilket land dyret er født i, dyrets unike identitetsnummer, fødselsdato (eventuelt fødselsmåned og -år hvor fødselsdato er ukjent), kjønn, rase eller farge og mordyrets unike identitetsnummer. Registreringen skal skje til sentralt individregister på skjema som er utarbeidet av Mattilsynet.

Dyreholder er ansvarlig for å rapportere til sentralt individregister for storfe når:

- 1) nyfødt storfe merkes første gang,
- 2) storfe er ført ut av dyreholdet,
- 3) storfe er ført inn i dyreholdet,
- 4) storfe dør i dyreholdet, unntatt nyfødte storfe som ennå ikke er merket.

Rapport skal avgis innen 7 dager etter at den rapporteringspliktige hendelsen i andre ledd har funnet sted. Rapport skal sendes på skjema som er utarbeidet av Mattilsynet eller ved dataoverføring til sentralt individregister for storfe, og inneholde opplysninger om:

- 1) navn og adresse på eier samt dyreholdets identitetsnummer,

- 2) angivelse av den rapporteringspliktige hendelsen i andre ledd, og dato for denne,
- 3) storfeets unike identitetsnummer.

I tillegg skal følgende rapporteres:

- 4) når nyfødt storfe merkes første gang; opplysninger om fødselsdato, kjønn, rase eller farge og morddyrets unike identitetsnummer,
- 5) når storfe er ført ut av dyreholdet; opplysninger om mottakende dyreholds navn eller identitetsnummer (slakteri, livdyromsetter, kjøperbesetning eller annet dyrehold),
- 6) når storfe er ført inn i dyreholdet; opplysninger om avgivende dyreholds navn eller identitetsnummer (livdyromsetter, selgerbesetning eller annet dyrehold) og storfeets individnummer i det nye dyreholdet. Ved innførsel av storfe skal all informasjon på samtlige øremerker som storfeet har ved innførselen rapporteres.

Rapporteringen kan utføres av andre på oppdrag fra dyreholder.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

Kapittel IV. Spesielt om merking, registrering og rapportering av svin, småfe, lama og oppdrettshjort

§ 17. Merking av svin som er født i Norge

Svin (avlssdyr og slaktedyr) som er født i Norge, skal merkes med gult øremerke før de er 30 dager gamle, men likevel før de forlater dyreholdet de er født i. Trerasekrysningen Noroc kan merkes med grønt øremerke. Dyr som føres opp til slakt (slaktedyr), kan likevel merkes ved tatovering. Tatoveringen skal sitte i øret, inneholde dyreholdets identitetsnummer eller leverandørnummer ved slakteri og være lesbar hele dyrets levetid.

Smågris som etter fast avtale skal leveres for oppføring til slakt, til en produsent som bare mottar smågris fra denne ene smågrisprodusenten, kan forlate dyreholdet de er født i uten at de er merket. Mottaker skal likevel merke dyrene i samsvar med bestemmelsene i første ledd så snart som mulig etter levering, og senest før de forlater dyreholdet. Smågris som føres opp til slakt i eget dyrehold, hvor det ikke mottas smågris fra andre dyrehold, kan merkes som angitt i § 9 tredje ledd.

§ 18. Rapportering til sentralt svineholdsregister

For dyrehold med svin plikter dyreholder å rapportere opplysninger om dyreholdet til Mattilsynet, herunder blant annet opplysninger om dyreholdets adresse, navn, adresse og telefonnummer til eier av dyra, eventuelt person ansvarlig for dyra, besetningsstørrelse og produksjonstype.

Endringer i opplysninger om dyrehold med svin, og opphør eller oppstart av dyrehold med svin skal meldes til det lokale Mattilsynet innen 1 måned.

Ved forflytning av svin til nytt dyrehold, herunder til slakteri eller til og fra utstillinger er mottaker ansvarlig for å rapportere følgende til Mattilsynet:

- 1) Navn og adresse på avsender og mottaker og dyreholdenes identitetsnummer,
- 2) antall svin som er overført, og
- 3) avsenderdato og mottaksdato.

Rapporteringen skal skje senest 7 dager etter at dyra er mottatt, på skjema godkjent av Mattilsynet eller ved direkte on-line registrering i sentralt svineholdsregister.

Rapporteringen kan utføres av andre på oppdrag fra den som mottar dyra.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

§ 19. (Opphevet ved forskrift 30 nov 2005 nr. 1350.)

§ 20. (Opphevet ved forskrift 30 nov 2005 nr. 1350.)

§ 21. *Merking av lama og oppdrettshjort som er født i Norge*

Lama som er født i Norge, skal merkes med gult øremerke før de er 14 dager gamle og likevel før de forlater dyreholdet de er født i. Lama anses for å forlate dyreholdet også når de slippes på beite. Hjort som er født i Norge skal merkes med gult øremerke ved første samling etter fødsel, men likevel før de forlater dyreholdet de er født i.

Kapittel V. Avsluttende bestemmelser

§ 22. *Tilsyn og vedtak*

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

Ved overtredelse av forskriftens bestemmelser om merking, registrering og rapportering, kan Mattilsynet nedlegge forbud mot forflytting av dyr til eller fra dyrehold, herunder å slippe dyr på beite. Dyr som ikke lar seg identifisere innenfor en frist fastsatt av Mattilsynet, kan pålegges destruert.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

§ 23. *Kostnader*

Kostnader forbundet med merking, registrering og rapportering av dyr er det offentlige uvedkommende.

§ 24. *Dispensasjon*

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

§ 25. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak truffet i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 115.

§ 26. *Ikrafttreden og overgangsbestemmelser*

Denne forskrift trer i kraft straks.

Svin, lama og oppdrettshjort som er merket før 1. januar 1999, unntas fra kravet til merking i § 8 første ledd jf. § 6 og § 7. Mister dyret et øremerke som er satt inn før 1. januar 1999 eller blir øremerket uleselig, skal dyret likevel merkes på nytt i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

Mister dyr øremerke som var tillatt brukt fram til 31. desember 1999, eller blir øremerket uleselig, skal dyrene merkes på nytt i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

Svin, lama og oppdrettshjort som er merket før 1. januar 1999 eller med merke som var tillatt brukt fram til 31. desember 1999, skal likevel, dersom de overføres eller leveres til slakt etter 1. januar 2005, merkes på nytt i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

Storfe som er merket før 1. januar 1999 eller med merke som var tillatt brukt fram til 31. desember 1999,

- 1) skal være merket med offentlige øremerker i henhold til denne forskriften dersom de overføres nasjonalt eller internasjonalt.

2) skal i alle tilfeller være påført ett øremerke som skal fylle kravene i denne forskriften.

Fra det tidspunkt denne forskrift trer i kraft oppheves forskrift av 31. desember 1998 nr. 1481 om merking, registrering og rapportering av dyr og forskrift av 31. desember 1998 nr. 1482 om merking, registrering og rapportering av storfe.

0 Endret ved forskrift 30 nov 2005 nr. 1350.